

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 STOCKHOLM

Uppdrag om utveckling av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion

Regeringens beslut

Statens skolverk får i uppdrag att genomföra de insatser som anges nedan och därigenom bidra till utveckling av kvaliteten i introduktionsprogrammet yrkesintroduktion i gymnasieskolan.

Skolverket ska vid genomförandet av insatserna samråda med de nationella programråden för yrkesprogrammen i gymnasieskolan och med relevanta branscher.

1. *Kartläggning och uppföljning av utbildningen på yrkesintroduktion*

Skolverket ska kartlägga och redovisa den utbildning som olika skolvårdsmän erbjuder inom yrkesintroduktion. Av redovisningen ska bl.a. framgå vilka sökbara utbildningar som erbjuds och i vilken mån praktik eller arbetsplatsförlagt lärande ges inom ramen för utbildningen samt hur det lokala arbetslivet har involverats i utbildningen. I vilken grad utbildningarna har individanpassats ska framgå av redovisningen. Skolverket ska vidare löpande följa upp resultatet av utbildningen på yrkesintroduktion, bl.a. vad avser elevernas etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier på yrkesprogram.

2. *Utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd*

Skolverket ska utifrån kartläggningen sprida exempel på väl fungerande yrkesintroduktion samt stödja huvudmännens arbete med att säkerställa kvaliteten i och därmed en god måluppfyllelse av yrkesintroduktion som väg till vidare studier eller inträde på arbetsmarknaden. I uppdraget ingår att utveckla yrkesintroduktion av varierande längd som förbereder för konkreta arbetsuppgifter på arbetsmarknaden. Skolverket ska stödja skolvårdsmännens arbete med individanpassning, planering, kvalitetssäkring och lokal samverkan med arbetslivet.

3. *Dokumentation av yrkeskunskaper*

För att ungdomars etablering på arbetsmarknaden ska underlättas ska Skolverket dels meddela föreskrifter av innebörd att gymnasieintyg ska innehålla tydlig information om vilka yrkeskunskaper eleven har fått under utbildningen, dels utveckla stöd för sådan dokumentation.

Finansiering och redovisning

Skolverket får sammanlagt använda högst sju miljoner kronor för uppdraget under 2013. För deluppdragen 1 och 2 beräknas Skolverket få använda högst sju miljoner kronor årligen under 2014–2016. Med undantag från 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får anläggningstillgångar finansieras från dessa medel med högst två miljoner kronor årligen under 2013–2016.

Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2013 uppförda anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*, anslagsposten 9.

En delredovisning av arbetet med deluppdrag 1 och 2 ska lämnas senast den 15 oktober 2013. En redovisning avseende deluppdrag 3 ska lämnas senast den 1 december 2013. Deluppdragen 1 och 2 ska redovisas årligen i anslutning till årsredovisningen för 2013–16. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Regeringen har i dag beslutat en förordning om statsbidrag för att utveckla kvaliteten inom yrkesintroduktionen som innebär att statsbidrag för detta syfte får lämnas till huvudmän inom gymnasieskolan. Skolverket får under 2013 använda högst två miljoner kronor för myndighetsinterna förvaltningskostnader för administrationen av statsbidraget. Skolverket beräknas vidare få använda högst två miljoner kronor årligen under 2014–2016 för samma ändamål.

Om något av Skolverkets förslag påverkar den kommunala självstyrelsen, ska dess konsekvenser och de särskilda avvägningar som föranlett förslaget särskilt redovisas.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat att yrkesintroduktion ska införas som ett av fem introduktionsprogram inom gymnasieskolan (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370). Introduktionsprogrammen ersatte de tidigare individuella programmen. Som skäl för förändringen anförde regeringen att de individuella programmen medförde låg måluppfyllelse eftersom det huvudsakliga syftet, att uppnå behörighet till ett nationellt eller specialutformat program, ledde till fel fokus för vissa elever. Regeringen anförde också bl.a. att det snarare fanns behov av individuell anpassade studievägar som bidrar till att elevernas möjligheter till etablering på arbetsmarknaden ökar.

Syftet med yrkesintroduktion är enligt 17 kap. 3 § skollagen (2010:800) att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. Yrkesintroduktion är enligt 17 kap. 11 § skollagen öppen för de ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Om huvudmannen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion.

Yrkesintroduktion ska enligt 6 kap. 5 § gymnasieförordningen (2010:2039) i huvudsak innehålla yrkesinriktad utbildning och får innehålla hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram eller annan yrkesinriktad utbildning. Yrkesintroduktion får också innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i. Arbetsplatsförlagt lärande eller praktik ska ingå i utbildningen, om inte huvudmannen bedömer att eleven uppenbart bäst gynnas av en skolförlagd utbildning.

Efter avslutad utbildning på ett introduktionsprogram ska rektorn enligt 8 kap. 21 § gymnasieförordningen utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning en elev har fått. Skolverket har genom 28 § samma kapitel bemyndigats att meddela ytterligare föreskrifter om utformningen av dessa dokument.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, utg.omr. 16 avsnitt 4.4.2) aviserat att den avser att erbjuda huvudmännen stimulansmedel för att utveckla kvaliteten i yrkesintroduktion och att Skolverket ska ges i uppdrag att utveckla yrkesintroduktion av varierande längd som förbereder för konkreta arbetsuppgifter på arbetsmarknaden. För satsningen har regeringen föreslagit att 30 miljoner kronor avsätts 2013. Motsvarande belopp beräknas avsättas årligen under 2014–2016. Riksdagen har beslutat i enlighet med propositionen (bet. 2012/13:UbU1, rskr. 2012/13:113).

Skälen för regeringens beslut

Regeringen anser att det är angeläget att den utbildning som ges inom ramen för yrkesintroduktion håller en hög kvalitet och utformas flexibelt i enlighet med varje elevs förutsättningar och behov för att underlätta ungdomarnas etablering på arbetsmarknaden eller vidare studier på ett yrkesprogram.

Skolverket ska i enlighet med uppdrag givet i regleringsbrev löpande följa upp och analysera den reformerade gymnasieskolan som startade hösten 2011. Bland annat ska introduktionsprogrammen och utvecklingen när det gäller arbetsplatsförlagt lärande särskilt belysas (U2012/7265/S,

U2012/6996/SAM[delvis]). Därutöver har regeringen uppdragit åt Skolverket att bidra till utvecklingen av kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet som förekommer inom bl.a. yrkesintroduktion (U2012/757/GV). I det sammanhanget ska myndigheten främja huvudmännens arbete med kvalitetssäkring och stödja lokal och regional samverkan mellan huvudmän, arbetsplatser och branscher. Genom den i dag beslutade statbidragsförordningen kommer vidare stimulansmedel att lämnas till huvudmännen. För att djupare kunskaper om resultatet av utbildningen på yrkesintroduktion ska erhållas bör Skolverkets uppdrag om uppföljning kompletteras. För att ytterligare utveckla kvaliteten inom yrkesintroduktionen, i syfte att underlätta såväl ungdomarnas etablering på arbetsmarknaden som vidare studier, bör Skolverket också ges de övriga uppgifter som anges i detta uppdrag.

På regeringens vägnar

Maria Arnholm

Jacob Johansson